

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKIOTLARIDA BOSHQARUVNI TASHKIL ETISHNING INNOVATSION PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH MEXANIZMLARI

Chirchiq Davlat Pedagogika Universiteti Maktabgacha ta'lim fakulteti o'qituvchisi
Haqqiyeva Fotima Olimjonovna

Annotatsiya: *Maktabgacha ta'lim tizimini boshqarishda yangicha yondashuvlarga asoslanib ta'lim tarbiya jarayonini tashkil etish bugungi kunning asosiy masalasidir. Ushbu maqolada ham boshqarishni tashkil etishning usullari va turlari, innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida takomillashtirish haqida so'z boradi.*

Аннотация: *организация образовательно-воспитательного процесса на основе новых подходов к управлению системой дошкольного образования-главный вопрос сегодняшнего дня. В данной статье также рассматриваются методы и виды организации управления, совершенствования на основе инновационных педагогических технологий.*

Abstract: *the organization of the educational process based on new approaches to the management of the preschool education system is the main issue of today. This article also discusses methods and types of management organization, improvement based on innovative pedagogical technologies.*

Kalit so'zlar: *Boshqaruv, menejment, innovatsion boshqaruv, takomillashtirish, menejment, pedagogik texnologiya.*

Ключевые слова: *Менеджмент, управленческая деятельность, инновационный менеджмент, совершенствование, менеджмент, педагогическая технология.*

Keywords: *Management, Management, innovative management, improvement, management, pedagogical technology.*

Zamonaviy ta'lim tizimi nuqtai nazaridan qaraganda maktabgacha ta'lim tashkiloti unda tashkil etilgan pedagogik jarayonlar hamda tashkilot direktoriga bo'lgan talablar ham oshib bormoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 30-sentyabrda "Maktabgacha ta'lim tizimini boshqarishni takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-3955-son qaroriga muvofiq shuningdek, maktabgacha ta'lim tizimini yanada takomillashtirish, to'laqonli jamiyatga moslashgan bola shaxsini shakllantirish mamlakatimizda o'sib borayotgan avlodni sog'lom va har tomonlama yetuk voyaga yetkazish, ta'lim-tarbiya jarayoniga samarali ta'lim va tarbiya shakllari hamda usullarini joriy etishga qaratilgan maktabgacha ta'limning samarali tizimini tashkil etish bo'yicha keng qamrovli ishlar amalga oshirildi.

Pedagogik ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish ma'lum bir o'zaro bog'liq elementlardan iborat bo'lgan murakkab tizim sifatida qaraladi. Bunday elementlarga uning faoliyatini belgilovchi maqsadlar, vazifalar, vositalar, shakl va usullar, sub'ekt, boshqaruv ob'ekti, tamoyillari va funktsiyalari kiradi. Innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy

etish sharoitida pedagogik jarayonni qurishning o'ziga xosligini ta'kidlanadi, unda o'ziga xoslik, bolalar rivojlanishining normal kursi va maktabgacha yoshdagi bolalik davrining o'ziga xosligi saqlanib qoladi. Ular jamiyatdagi o'zgarishlar, yangicha tafakkur va dunyoqarashning shakllanishi, psixologiya-pedagogika fanining rivojlanishi bilan bog'liq holda o'zgarib boradi. Boshqaruv sub'ektlari faoliyatini belgilaydigan maqsadlar pedagogik jarayonning maqsad va vazifalariga mos keladi: bolaning shaxsiyatini rivojlantirish, uning dunyoni va o'zini bilishga bo'lgan ehtiyojini shakllantirish, shuning uchun asosiy shart. maktabgacha ta'lim muassasasining faoliyati - bu jamoaning barcha a'zolari tomonidan bolaning shaxsiyatining o'ziga xosligini tan olish.

Maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbarining boshqaruv harakatlari, pedagogik jamoa bilan munosabati, ota-onalar bilan hamkorligi shu kabi boshqa jarayonlar ham bola tarbiyasi uchun juda muhim omillardan hisoblanadi. Maktabgacha ta'lim tashkilotida pedagogik jarayonni boshqarish modeli quyidagi xususiyatlarga ega:

- Ta'lim va tarbiya jarayonining o'ziga xos xususiyatlari;
 - Maktabgacha ta'lim va boshlang'ich ta'lim o'rtasidagi o'zaro muvofiqlikni ta'minlash va uyg'unlashtirish;
 - Maktabgacha ta'lim tashkilotining ijtimoiy- psixologik mas'uliyati;
 - Maktabgacha ta'lim tashkilotining jamiyat, oila, maktab, mahalla, oliy o'quv yurtlari bilan aloqasi, maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatining doirasini kengaytirish;
 - Insonparvarlik tamoyiliga asoslangan kattalar va bolalar o'rtasidagi hamkorlik.
- Bundan tashqari, boshqaruv modeliga qo'yiladigan talablar:

☒ Uning tez o'zgaruvchan ijtimoiy-iqtisodiy va pedagogik sharoitlarga moslashishi, boshqaruv sub'ektlariga yangi tuzilmalar va mazmunni tizimga o'z vaqtida kiritish imkonini beruvchi ochiqligi;

☒ Maktabgacha ta'lim tashkilotlarini boshqarishning taqlidchanlik xarakteriga barham berish, ijodkorlik muhitini yaratish, qat'iy tartib-qoidalarga barham berish.

☒ Ta'lim tashkiloti xodimlari doimiy yangilanishga, maktabgacha ta'lim tashkilotlarining rivojlanishini ta'minlashga qaratilishi kerak.

☒ Xodimlar malakasini oshirish va qabul qilish jarayonining shaffofligi

G'oyalarning innovatsiyaga aylanishini ta'minlaydigan va bu jarayonni boshqarish tizimini shakllantiradigan faoliyat bu innovatsion faoliyatdir. Innovatsiya jarayoni rivojlanish bosqichlarining yana bir o'ziga xos xususiyati mavjud. Pedagogik tajribada pedagogik innovatsiyalarni ijodiy qo'llash alohida o'qituvchilar ish faoliyatining boshlang'ich bosqichida namoyon bo'ladi. Pedagogik innovatsiyalarning mazmuni, uni qo'llash metodlarini bo'lajak o'qituvchilar tajribasiga singdirish muhim ahamiyatga ega.

Ta'lim muassasasi hayotiga pedagogik innovatsiyalarni keng ko'lamda olib kirish uchun unda yangilik muhitini yaratish, muayyan axloqiy psixologik holatni shakllantirish, tashkiliy, metodik, psixologik xarakterdagi chora tadbirlarni qo'llash talab etiladi. Shu maqsadda bo'lajak o'qituvchilarning kreativ funksiyalarini rivojlantirish, ularni pedagogik

innovatsiyalar bilan izchil qurollantirib borish, innovatsion usullarni tahlil va tatbiq qilishga o'rgatish vazifasini qo'yish lozim.

Boshqaruvni tashkil etish yuzasidan maslahatlar:

- Jamoaviy birlikni ta'minlash
- Uyushqoqlik ruhida ishni tashkil etish
- Pedagogik kengashni tashkil etishda noodatij shaklda tashkil etish
- Ma'naviy marifiy ishlarda o'zaro tashkilotlar bilan hamkorlikni bog'lash

Xulosa qilib aytganda tizimni isloh qilish, takomillashtirish, soha bo'yicha ilmiy tadqiqotlarni o'rganish va dunyo tajribasidan o'rnak olgan holda milliy tarbiya modelini ta'lim tizimida qo'llash muhim ahamiyat kasb etadi. Bugungi zamon pedagogi kreativ fikrga ega, mustaqil va erkin fikr mulohazalarni bayon eta oluvchi, soha yangiliklaridan xabardor bo'lishi lozim.

Boshqaruvni tashkil etishning innovatsion yondashuvlari quyidagilar:

- STEAM texnologiyalarining joriy etilishi;
- Pedagogik klasterni tashkil etish;
- Integratsion hamkorlikni ta'minlash;
- Axborot texnologiyalardan samarali foydalanish;
- Kompetensiyaviy xususiyatlarini takomillashtirish yuzasidan seminar-treninglar tashkil etish;
- Mahalla oila birligini ta'minlash
- Kattalar yoshlarga yoshlar kattalar prinsipi asosida pedagoglar o'rtasida ustoz shogirt an'anasini takomillashtirish

Boshqaruv jarayoni murakkab va mo'tadil bo'lmagan jarayon hisoblanganligi sababli ham uni vaziyatdan kelib chiqqan holda tayinlangan qoidalar asosida qat'iy boshqarish lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 30-sentyabrda "Maktabgacha ta'lim tizimini boshqarishni takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-3955-son qarori
2. Novikova G.P. Zamonaviy maktabgacha ta'limni boshqarish shartlar: Maktabgacha ta'lim muassasasi rahbari uchun qo'llanma.
3. Troyan A.N. Maktabgacha ta'limni boshqarish: darslik
4. Sh. Sodiqova Maktabgacha pedagogika. Tafakkur bo'stoni Toshkent-2013.
5. Усаров Ж.Э, Хаққиева Ф.О ВОСПИТАТЕЛЬНЫЙ КЛАСТЕР КАК ОСНОВНОЙ ФАКТОР БЛАГОПОЛУЧИЯ ЧЕЛОВЕКА INSON FAROVONLIGINI O'RGANISHDA FANLARARO YONDASHUV xalqaro ilmiy konferensiya materiallari 451-454-бет
6. www.ziyonet.uz
7. www.google.uz